

PROGRAMTERV 2.2

A MENTŐÖV program megvalósításához

A Balatoni Vízügyi Rendőrkapitányság szakemberei által megálmodott programra alapozott és a jelenlegi vízparti tájékoztatásnál jóval magasabb szintet adó projekt célja az, hogy a jelenlegi kereteken belül, jogszabály módosítások elkerülésével, számos vendégkör, eltérő igényű és viselkedésű látogatói kör számára úgy biztosítson információkat, hogy ne emeljen ki negatívan egyetlen vízhez kapcsolódó szegmenst sem, hiszen a vízbefulladások okai is szerteágazóak és multi-dimenzióálisak. Ezt a programot egészítettük ki néhány réteg specifikus igényével, valamint olyan eszközökkel, amelyeket hatékonynak érzünk a kitűzött cél elérése érdekében.

A jelenlegi tóparti vízbiztonsági tájékoztatási infrastruktúra nem teljes és nem koherensen egymásra épülő elemeket tartalmaz.

A balatoni vízpartokon nem találhatók a meder jellegére, szerkezetére utaló, azt bármely módon megfogalmazó ábrák vagy szöveges figyelemfelhívások, vagy a vízmélységre való utalások. Nem lehet egzakt és pontos információkat beszerezni egy-egy fürdőhelyről, csak szóbeli közléssel, „szájhagyomány” útján, az ott dolgozó, vagy azt használók köréből származnak adatok.

A vizet használó fürdőző, vízibiciklis, vitorlázó vagy csónakázó, illetve horgász is gyakran kerül bajba tájékozatlanság miatt. Természetesen mindenhol más az információs deficit, azonban az nem kérdés hogy ezt az információs hiányt valahogy kezelni kell, és meg kell találni azokat a csatornákat, technikákat ahol fejleszteni lehet a vízzel kapcsolatos egész- és rész tudásbázist.

A vízügyi rendészet programjavaslata, illetve a Közbiztonsági Testület szakértői által kiegészített programelemek nagyban egymásra épülnek és külön rész elemenként is megvalósíthatóak, valamint nem igényelnek olyan befektetést, amely vállalhatatlan lenne az érintett csoportok (vállalkozók, üzemeltetők, szervezők stb.) egy-egy tagja számára. Számolunk azzal, hogy az általunk javasolt információs bázis és módszer nem lehet mindenhol hatékony, illetve a gyakorlat azt mutatja, hogy azon módosítani szükséges a nagyobb hatékonyság érdekében. Ezért egy teszt időszakot tervezünk közpénzből finanszírozva.

A teszt időszak során - ami egy teljes szezont - viszonylag kis ráfordítással megvalósítanánk 5 fürdőhelyen, valamint az önkormányzatok és strand üzemeltetők által önként vállalt területeken egy mintaprogramot, projektcsomagot. Vizsgáljuk a fejlesztéseknek a fürdőhely üzemeltetőkre és használókra kifejtett hatásait is. A fürdőhelyek vonatkozásában északon elsősorban a révfülöpi és balatonfüredi régió, délen a balatonfenyvesi és siófoki régió, nyugaton a keszthelyi terület lenne érdekes, eltérő szocio-ökonómiai helyzetük miatt. (A kiválasztott fürdőhely rendelkezzen vízibicikli kölcsönzővel, valamint legalább napi 700 fő férőhellyel.) Így 5 nagy fürdőhely, 5 különböző jellegű - Siófok, Balatonfüred, Keszthely, Balatonfenyves, Révfülöp - településsel bekerülhetne a támogatotti körbe, és mivel eltérőségük jellemzi jól a teljes Balaton parti közösséget így helytálló következtetések vonhatók le a program működőképességéről.

A program másik lényeges eleme hogy önkéntes, saját vállalatokon alapul, tehát arra épít, hogy van olyan igény a Balaton parti önkormányzatok és fürdőhely fenntartók között, hogy magasabb színvonalú szolgáltatással több- és a magasabb színvonalú szolgáltatásokra igényt támasztó vendéget csábítsanak partjaikra. Ez egyfajta partnerségi program ahol többféle érdek találkozik, a fürdőhely üzemeltető nagyobb befektetéssel nagyobb sikert ér el. Ezért csak a teszt fürdőhelyek vonatkozásában lenne az első szezont ingyenes minden olyan paraméter (tábla, információs pult, szórólap, mentőeszköz, hanganyag stb.) ami később - a tesztidőszak sikere esetén - szinten önkéntes vállalással mintegy

szellemi termék franchise jelleggel tovább vihető, adható. A létrehozott szellemi termékek, know-how-k ingyenesen az azokat igénylők számára átadásra kerülnek.

Nagyon fontos a folyamatos monitorozás, ellenőrzés mellett a sajtóban való propagálása ezen fürdőhelyeknek hiszen meg is kell ismertetni ezen kiemelt szolgáltatásokat az azt keresőkkel, a közönséggel, azonban ennek mértéke nem mehet más önkormányzatok és fürdőhelyek rovására.

A programunk lényege **a fürdőhelyek** vonatkozásában:

- Minden egyes fürdőhelyen, minden egyes fürdőzők bejutására szolgáló bejáró stég kapjon egy figyelemfelhívó táblát, ami három részből állna,
 - a felső harmad a viharjelzést mutatná be, kitérve arra az esetre is mikor nincs jelzés
 - a középső harmad a bejáró előtti meder szerkezetét, mélységét mutatná,
 - a legalsó harmadba kerülnének a legfontosabb figyelmeztetések, útmutatások, csak három négy sorban.
- A fürdőhelyen létre kell hozni egy információs pultot vagy ilyen jellegű tájékoztató központot, ahol elérhetők szórólapok a teljes fürdőhelyi szolgáltatásról a wc-től, az értékmegőrzőtől a gasztronómiai szolgáltatásokig, és ott szükséges olyan naponta frissülő adathalmaz, ami a napi információkat tartalmazza a fürdőhelyről (levegő várható hőfoka, víz hőfok, viharjelzésre vagy bármely más veszélyre figyelmeztetés stb.)
- Meg kell valósítani az egységes, többnyelvű tájékoztató hanganyagok jó minőségű archívumát, amelyben az általános tájékoztatás, valamint a figyelmeztetés, jelzés-riasztás külön-külön szerepel. Ezt a hanganyagot az összes hangosítással rendelkező strandra, rendezvényre el kell juttatni.
- A fürdőhelyen egységesíteni kell a jelzésrendszert, azonos megjelenésű, azonos adattartamú táblák kelljenek a fürdőhely bejáratától a vízig, hiszen egységes keretrendszerben lehet hatékony és figyelemfelhívó ez a rendszer.
- A Balatröng rádiós rendszer korszerűsítése keretében a rendszer szolgáltatásainak felhasználásával az azonnali információ adása (A MET és a VMSZ-től a strandokig és rendezvényekhez), másik irányban az azonnali segítség kérése a strandoktól a vízimentők irányába megvalósulhat. Ehhez a rendszer rendelkezésre áll, csupán a rádió-terminálok kell beruházni.
- A fürdőhely területén működő kölcsönzős (vízibicikli, egyéb) vízi stégrendszere is megkapja ezen táblákat, kiegészítve a helyes és követendő vízibicikli használatával, valamint további újdonságként elérhetővé teszi a használók számára mentőeszközök igénybevételét
 - tapasztalataink szerint egy kölcsönzős max. 10-12 vízibiciklit üzemeltet, amiből ritkán van kint a vízterületen az összes, vízibicikliként 5 darab mentőmellény megfelelő arány, de egy 60 darabos mentőmellény garnitúra (ezen belül többféle méret a gyermektől a 110+ ig) elegendő lenne egy kölcsönzősnek.
 - a vízibicikliket minimálisan át kell alakítani, egyrészt olyan a farrészhez rögzített legalább 3 méter hosszú 12-es felúszó kötéllel ellátott minimum 30 cm-es kapaszkodó gyűrűt kell rögzíteni hozzá ami a kapaszkodást segíti és egy esetleges fulladási helyzetben azonnal kéznél van (tapasztalataink szerint az azonnal kéznél vagy vízben lévő kapaszkodó eszközök menthetnek életet a vízibicikli közvetlen közelében, 1-2 méteren belül, erre jelenthetne megoldást ez a készlet).

- a vízibiciklire két oldalt a „torony” (központi) részre vízálló matricák kellene, amik tartalmazzák azt, ami a vízibicikli kölcsönzős tábláján szerepeltek (tehát a meder viszonyait és a vízmélységet is), másrészt a helyes vízibicikli használatra és a mentőeszközök alkalmazására figyelmeztetnek.
- a vízibicikli kölcsönzősöket el kell látni olyan szórólappal és nyomtatványokkal amik segíthetik a bérbeadók és használók közötti jogi viszony tisztázását, és egyértelművé teszik a különböző figyelmeztetések megtörténtét, hiszen ez egy polgári jogi szerződés is, ahol sokszor teljesen tisztázatlanok a viszonyok, ebben segíthet egy szórólap amit minden bérbé vevő megkap és egy nyomtatvány amit aláír, így tisztább a kép mindkét félnek.

A **gyermekekre és fiatalokra** külön fókuszálunk. Részben a Balaton-parti iskolákban minden korcsoport számára - osztályonként, vagy összevont módon - egy-egy órában a vizek veszélyeit, a vízbiztonsági tudnivalókat, az önismerethez szükséges elemeket ismertetnénk, másrészt a táborokban és strandokon külön figyelemfelhívó programokat - kvíz-játék, flash-mob stb. -szerveznénk a - a Vízimentők Magyarországi Szakszolgálat (VMSZ) és a Magyar Vöröskereszt (MVK) bevonásával. Itt szóba jön a fiatalok tipikus kommunikációs terének, a közösségi térnek is a felhasználása a vblogg, Facebook alkalmazások kidolgozásával.

A **horgászok** ma Magyarországon közel félmillió közösséget alkotnak, a Balatonon közülük több mint 80 ezren jelentek meg. E horgászok egy jelentős része nem állandó balatoni vendég, számukra a víz és a környezet sok tekintetben újdonságot jelent. Ugyanakkor sokan horgásznak a nyílt vízen, amely számos veszélyforrást jelent. Szeretnénk a munkában a MOHOSZ és a Balatoni Halgazdálkodási Np. Zrt. lehetőségeire támaszkodni. Felmerült a viharjelzés, illetve a meteorológiai körülmények jelzésének bővítése, korszerűsítése. (Fényjelző állomások számának bővítése, tóközépi állomások létrehozása, az üzemelési időszak bővítése.) Nincs felmérés a tekintetben, hogy hányan rendelkeznek okos-telefonnal, de véletlenszerű és alkalmi vélemény gyűjtés szerint ez már most is 50% felett van és növekszik. Jelenleg is négy olyan applikációt használhatnak, amely gyors- és szakmailag megalapozott időjárás- és veszély előrejelzést tartalmaz. Szeretnénk ezek alkalmazását - csakúgy, mint az ingyenes Balaton-HELP alkalmazást elterjesztetni.

Szintén önálló programmal lépnénk az **idősebb korosztály**, illetve az idősebb családtagokkal rendelkezők felé. Ezt a kört még az idősekkel foglalkozó, őket a Balatonhoz utaztató szervezetek vezetőivel, munkatársaival egészítenénk ki. Esetükben nem annyira a felelőtlen magatartás okozhat problémákat és tragédiákat, inkább az egészségi állapotuk, a szélsőséges meteorológiai helyzetekre történő reakciók (hőhullám, kánikula, meredek frontváltás), nem várt helyzetekre történő reagálás, az azonnali segítség elmaradása okán eshetnek áldozatul.

A program **vitórlázókra és csónakosokra** vonatkozó része még kidolgozás alatt áll, de néhány javaslat már beérkezett az érdekelt szervezetektől.

- Ezek röviden olyan hajóra felragasztható anyagok, matricák voltak elsősorban amelyek segítették volna a biztonságos közlekedést a Balatonon vagy a fürdést a veszteglés során.
 - Egy olyan rendszerben gondolkodtunk, hogy a hajó hátsó részén lévő (általában itt van) lépcső vagy létra elé a fartükörre egy matrica kerül ami arra figyelmeztet hogy ha a vízbe mély a hajóról legyen a vízben egy kötél ami a hajóra van erősen rögzítve és legyen rajta kapaszkodó gyűrű, és lehetőleg viselj mentőmellényt, valamint maradjon a hajón egy beavatkozni képes személy,

- a hajó közép részén olyan matrica lenne hogy kerüljön a hirtelen vízbe ugrást és vigyázz a csúszásveszélyre, nehogy vízbe ess vagy megsérülj,
 - a hajó orr részében olyan matrica lenne amely figyelmeztetne a hajóorról való kiesésre és a sérülés veszélyre amely itt a legnagyobb, kiesés, elesés, másik hajóval történő ütközés, hirtelen irányváltás,
 - a hajó cocpit részében pedig a hajóvezetési készségek és képességek megerősítése lenne a cél, a 1817-es vízi segélyhívó matrica elhelyezése, a kardinális jelek és a tőlük való elhajózás, a VHF rádiórendszer használatából eredő pozitívumok, a hajózással a Balatonnal és a vízzel kapcsolatos legfontosabb mobil applikációkról szóló matrica, és az abból nyerhető információk, a viharjelző állomások pozíciója stb.,
 - természetesen számos ilyen készíthető külön versenyhelyzetre, külön általános túrázásra, hajózásra, azonban vannak olyan alapszituációk amelyek minden hajózási tevékenység során adódnak.
- A csónakok használata során a csónakok helyes használata, és a vízi balesetek elkerülési lehetőségei, valamint az alkalmazható mentőeszközök és technikák lehetnek fókuszban, de ezt a szegmenst elsősorban helyi szintű tájékoztatással és helyi szintű lokálisan végzett oktatással lehet befolyásolni a helyes irányba, így rájuk ezen fórumok után tervezünk egy velük együtt kidolgozott értelmes és hatékony javaslatot tenni.

Külön feladatcsoport a helyi-, a régiós és az országos **médiák bevonásának** megoldása. Együttműködési megállapodások megkötésével, egységes információk rendelkezésre bocsátásával szeretnénk a rendszeres, ismétlődő ismeretterjesztésben az önismeret fejlesztésében, a felelős magatartására vonatkozó munkában e szervezeteket támogató részvételre megnyerni.

Siófok, 2018. március 1.

A MENTŐÖV munkacsoport tagjai:

- Horváth László r. ezredes, kapitányságvezető - Balatoni Vízügyi Rendészeti Rendőrkapitányság
- Bagyó Sándor elnök - Vízügyi Magyarországi Szakszolgálati Egyesület
- Fekete-Páris Judit gazdasági igazgató – Balatoni Integrációs Kft.
- Dobai Sándor elnök - Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület
- Horváth Ákos obszervatórium vezető - Országos Meteorológiai Szolgálat Siófoki Obszervatórium
- Heizler György ny. tü. ezredes - Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Jamrik Péter közbiztonsági tanácsos, elnök - Balaton Fejlesztési Tanács Közbiztonsági Testület